

PAVEL KOLMAČKA

S
STOPY
ZA
OBZOR

TRIÁDA

TRIÁDA

STOPY
ZA
OBZOR

PAVEL KOLMAČKA

S
STOPY

ZA

OBZOR

TRIÁDA

Kniha vychází s laskavou podporou
Ministerstva kultury ČR,
Nadace český literární fond
a Nadačního fondu Obce spisovatelů

© Pavel Kolmačka, 2006
ISBN tištěné verze 80-86138-77-1
ISBN verze PDF 978-80-7474-040-4

LEVÁ DESKA: OKO

Pahorek, víchr, máchám nad hlavou oštěpem
a pokřikuji, hééééé hohéééé, oblaka se valí k horizontu.
Rychle, řemínky. Rozvázat nebo aspoň povolit, jestřáb se už
cuká, poposedá, rozpíná a zase skládá křídla. Konečně je
volný. Tak leť! Lééééé! Le...e... Zaraženě, s rukama
bezmocně svěšenýma přihlížím, jak místo aby
stoupal a kroužil, přistává o pár kroků
níž na svahu. Běžím k němu a zkouším
ho vypustit znovu, a ještě, a ještě
jednou. Vždycky se dychtivě vrhne
k nebi, a bázlívě se snáší na zem.

1. Prolukou

„Po široširé... pláni... jel... osamělý... jezdec.“

Vítek zřetelně poklesl hlasem a naznačil tečku.

Béda se zasmál a zamumlal: „Hmmm, to je aspoň začátek. Žádný dlouhý úvody o tom, že ptáčci zpívali.“

Mrkl po Vítkovi, jestli ještě něco dodá, a pustil se do zapiso-
vání.

Byla středa odpoledne, čas neradostný a mrzutý. Daleko od blaženosti nedělního nicnedělání i k úlevnému vydechnutí v pátek po obědě. Nejbližší události neslibovaly nic dobrého. K večeru květák na mozeček, pak psaní úkolů, úklid nádobí, ráno vstávání do školy. Jezdec na pláni příjížděl odjinud.

Kdy Vítkovi rozváže jazyk další věta? Tu první měl promyšle-
nou dávno. Nosil ji stále s sebou, ráno s ní vstával a večer s ní
chodil spát. Na druhou teď měl pět, možná deset vteřin.

Představoval si, že přijde sama. Prostě vystoupí z hlubiny
a nabude tvar, podobně jako když na fotografickém papíru hoze-
ným do vývojky postupně vyvstanou kontury, jemnější plochy
a nejjemnější valéry, až vznikne celý obraz. Pak už jen ustálit.
Uběhla třetí, čtvrtá vteřina. Nic, vůbec nic. A tamhle? Jako by
zahlédl. Nechtěl to zaplašit. Ještě počká.

Oknem viděl na čtvercovou travnatou plochu s několika bří-
zami, sevřenou ze tří stran domovními bloky, jež před lety
postavili vězňové.

Čtvrtou stranu tvořila silnice.

Padal soumrak.

Rozsvícené reflektory pluly šerem.

Nejvzdálenější předměty už bylo možno rozlišit jen za pomoci paměti. Tamhle přece před chvilkou stálo klepadlo na koberec a hned vedle pojízdná sběrna. Hranice věcí a stínů pozbyly určitost. Tu i onde z nich zůstala jen místa pozvolných přechodů.

Co... co je to?

Na čtvercové ploše, v pravidelné sídlištní zástavbě jaksi bezúčelné a nahodilé, nastal pohyb. Z proluky mezi bloky vyrazil kluk na kole. Jako by ho Vítek vyvolal. Dočista sám, všichni šli dávno domů psát úkoly a večeret. Jen on, poslední ze všech, ještě šlapal do pedálů a uháněl vpřed, nahrbený, s hlavou těsně nad řídítky. Bunda se mu nadouvala. Stromy komíhaly dlouhými větvemi. Čepice sletěla z hlavy a zůstala vzadu na pěšině. Nezastavil, hnal se dál. Nač si kazit požitek z jízdy? Vítek i z té dálky a přes dvojitě sklo slyšel, jak řinčí blatník. Možná jen cosi zalomozilo v sousedním bytě.

„Po široširé pláni jel osamělý jezdec. Tečka.“

„Už to má...“

Hláska em na konci slova mám se někde zapoměla, Běda zřejmě musel polknout slinu.

„Co nediktuješ? Dál!“

Přeskočila jiskra. Slova vyvolala obraz i před jeho očima. Ano, ve spečené šedé všednosti je skulina. Kdo přiloží oko, nevidí chvíli nic, ale pak v nicotě počne vznikat pláň. Rozlehlost. Podvečerní vánek žene po její zelené trávni hladině táhlé vlny, vlna za vlnou běží vpřed, je to pevnina, nebo moře? Země, země! Vydává jemný vlhký pach. Mezi stébly se k ptačímu hnízdu neviditelně klíkáteř tečkovaný had, svou kuličku si valí brouk. Pod povrchem hloubí chodby dlouzí červi a drobní světlopláší hlo-

davci. Vysoko plachtí dravec. Vládne naprosté ticho. Nad horizontem rudě vyšlehují poslední zbytky svitu.

„Vítr... mu... čechral... vlasy.“

Jezdec byl v té rozlehlosti jediný bod pohybující se odněkud někam. Ujížděl k horizontu po lince stop – jasně dosvědčovaly, že v té rozlehlosti není sám a že tudy před ním kdosi prošel. Zatím byl ještě příliš daleko, aby se dalo říci, kdo to je, zda lovec, voják, zločinec či misionář, žena či muž.

„Mám! Tobě to trvá! Na, vem si mentolku, ať ti to rychlejc vymejší.“

Běda zašustil sáčkem a proud řeči se zadrhl.

„Vlasy,“ zopakoval Vítek.

Už zas neviděl nic než domovní bloky. Kde je kluk s kolem? Přece si ho nevyfantazíroval. Aha, tamhle mezi auty, byl málo zřetelný. Teď jede nazpět k proluce.

„Já to snad ani nevymejší. Někdy si jezdím jako támhle-ten. Když už sou všichni doma, zabrzdím a prohlídnu stopy. Čuchám, co je ve vzduchu. Koukám, kde je pošlapaná tráva. Vtíp je v tom, jak se nenechat splíst. A na nic nezapomenout. Příště se zas něco najde a vysvětlí, ale možná taky ještě víc zmotá. Stopař musí bejt pořád ve střehu.“

„Jasně. Bodeť. Hele, jenom todle mi prozrad'. Kam dojede? Jak to dopadne?“

„Kdo zdržuje, já, nebo ty?“

„Já jenom, jestli nakonec neumře.“

„Ne-e.“

Neznělo to přesvědčivě.

Místo trmácení kamsi za obzor by možná bylo lepší zahrát si fotbal.

„A méno? Aspoň méno mi řekni. Jaký si mu dal? Džek?“

„Nevíme ani, jak se takový ména píšou.“

„Džek se píše j-a-c-k.“

„Džek ne. Vraní oko.“

„Proč Vraní oko? To je indiánský?“

„Protože mě to tak zkrátka napadlo. Pozdějc ho můžeme změnit. Zdá se ti směšný?“

„Může bejt. Ale ať má společníka. Jestli ho nemá, tak vymysli. Moh by se menovat Bob. To se píše Bob. A diktuj už.“

„No tak jo, dyž mermomocí chceš. Proč by ne? Napiš, že záleželo na Bobovi. Všichni se pustili za ním, a ne za Vraním okem. Vraní oko získal náskok. Ujížděl, kam ukazovaly stopy. S Bobem se sejdou pozdějc, až bude vhodná doba, nebo na místě, který oba znaj.“

Vinnetou a Shatterhand, pušky v rukou a v očích odhodlání podstoupit i nejrkolomnější rizika pro mír a dobro, hleděli z plakátu za Běďovými zády kamsi ke druhé zdi a k jiné dvojici, tlouštíkoví a tyčkoví v buřínkách. Tlouštík měl pod nosem knírek štěteček a vypadal rozhněvaně, hubený roztahoval pusu od ucha k uchu. Dvojice mlčky pozorovala dvojici. Stínidlo z černého bakelitu soustředilo světlo na sešit.

Pozvolný tok řeči. Skřípání plnicího pera. Vedle Laurela s Hardym Běďův zvětšený obrys.

Kluk s kolem chvíli čekal u přechodu, a když blikla zelená, nasedl a zmizel mezi věžáky. Vraní oko přebrodil řeku. Výbojky zablikaly a ozářily klepadla a plechové kontejnery. Kdosi k nim chvátal v teplácích a nátělníku s odpadkovým košem, jen tak naboso vklouzl do dřeváků a teď se tetelil zimou. Žena vlekla hrozny nákupních tašek, muž nesl v jedné ruce aktovku a dru-

hou vedl za řídítka koloběžku. Směrem k proluce táhla parta výrostků. Pohroužili se do tmy, jen ohýnky cigaret o nich dávaly vědět.

„Vraní oko, Bob,“ zkusil naposled Vítek, ale jen tiše, pro sebe. Musel domů. Ve dveřích ještě zašilhal k Vinnetouovi se Shatterhandem, možná se jim s Bédou aspoň trošku podobají? Zahlédl však odraz v okně, sebe hubeného a s chocholkou na hlavě a Bědu kulatého a měkkého.

Plni těch prvních řádek a rozrušení slovy jako kuň, kopyta, nůž nebo cválal málem vběhli pod auto. Mluvili a mluvili, pořád ta slova opakovali. Mazlili se s nimi a zkoušeli jejich pach a chuť. Ohniště, řřřřř, stopy, sever.

„E...úúúúú.“

„Já to ukážu mámě. Schválně, co poví jako dospělej.“

Vítek ztuhl a na zlomek vteřiny byl sochou nakračující levou nohou, s pravačkou mírně vpřed a levačkou vzad. Rozhodně zavrtěl hlavou.

„Hele, co sme si řekli? Že to bude tajná kniha, ne? V žádným případě nemá cenu dávat ji někomu dospělýmu! Co by ti tak asi na ni řekli, he? To tak! Přísáhej, že nic neukážeš!“

„No dyž nechcééééš. Tak teda né, nó. No tak jó. Tak teda přísáhám.“

Když se Vítek ohlédl, Běda už u silnice nebyl.

Vraní oko seskočil z koně, naslouchal.

Na Boba je spolehnutí, je to dobrý chlap.

„Ale teď sem sám,“ řekl si pro sebe nahlas.

Za okny v hradbách domovních bloků možná hrála rádia a gramofony, lomozily talíře, hučel mixér, někdo cvičil etudu na trubku, někdo hovořil, křičel, plakalo dítě, na pláň však nic nedolehlo.

Bylo chladno a všechna okna zavřena.

V dálce mezi bloky svítil plynojem.

Prolukou táhlo, že by to člověka porazilo.

Zavětril polévku. Cinkla lžíce. Maminka hovořila. Pepan se bránil. Do hovoru vstoupil tatínek dlouhou samomluvou. Hanka neříkala nic. Zatím to ještě byly jen siluety za zrnitým sklem.

Rychle pověsil bundu a otevřel.

Záplava světla ho v první chvíli zcela oslepila, takže zůstal stát, nebyl s to udělat krok. Světlo vycházelo z pětiramenného lustru nad stolem. Žárovky v matných stínidlech na způsob hrnků či květináčů obíhaly na kovových paprscích okolo skleněné misky s hnědožlutou kuličkou. Kulička-střed se vznášela nad středem stolu. Světlo běželo po stole jako kruhy na hladině po dopadu kamene. Nepochobovalo a šířilo se s neslábnoucí intenzitou. Stůl i osoby spočívaly v jasném kruhu.

Všichni byli světlem zcela prostoupeni a při pohledu ode dveří v nich Vítek neshledával žádnou tmou. Obličej téměř neměly kontury – plynule přecházely v nazlátlé svity ve tvaru mandle, jež je obklopovaly.

„Vem si z ošatky chleba,“ vybídla Vítka maminka. „Umyl sis ruce? Už ti nalejvám polívku.“

Velká ručička na hodinách ukazovala o celých pět, skoro šest minut víc, než byl povolený limit. Nikdo však tomu nevěnoval pozornost a z Vítka spadla tíha. Stíny, jež venku vyskakovaly mezi bloky, osamělí mužové postávající v křoviscích ptačího zobu, bloudící okolo klepadel a u plácků s kontejnery na odpadky, i zlé předtuchy zburcované náhle se vzdalujícími kroky, zašustnutím pod zaparkovanými auty nebo náhlým hlubokým povzdechem, jenž se, už v domě, vydral odkudsi z kočárkárny,

to vše zůstalo vně. Naráželo to sice zvenčí na hranici kruhu, ta jemná zachvění a otřesy, ale nic víc.

Tady se nemůže nic stát. Večer se opakuje po jiných a skoro stejných večerech. Polévka nebo namazané chleby, rýžová kaše, filé na houbách. Rozhlasový Hajaja nebo Kolotoč. Tatínek přeladuje na cizí stanici. Pepan se nahlas učí. Hanka s Vítkem utírají nádobí. V protějšcích oknech se odehrává cosi podobného. Maminka stahuje roletu. Ne, nic se nestane.

Vítek rozlomil krajíc a pustil se do jídla.

„Pepane, kápní božskou!“

Maminčino zvolání, napůl úpěnlivá prosba a napůl rozkaz nedávající nejmenší šanci námitkám, způsobilo, že se světelný kruh zatřásl. Přece jen tu bylo cosi, co bránilo odevzdat se příjemným pocitům bezvýhradně. Okraje se prohýbaly nejen tlaky zvenčí, různoběžné síly je napínaly i zevnitř. Nebylo zřejmé, jaké síly to jsou, odkud vycházejí a jakými zákonitostmi se řídí. Působily od nehlubších počátků, kam až Vítkovi sahala paměť. Snad tu pracovaly dříve, než se narodil. Vybavoval si ne jeden průsak nebo průlom, po němž předměty nečekaně měnily barvy a tvary, maminka vraštěla obočí, Pepan se proměňoval v trpaslíčka, Hanka v myš nebo v krtka a tatínek v obra. Nepochopitelnost a moc těch dějů a nemožnost jakkoli jim vzdorovat, předvídat je nebo jim zamezit uváděla všechno zdánlivě pevné ve zmatek.

Když otřesy pominuly, Vítek na ně hned zapomínal, ale sotva se síly znovu probudily, vyvolaly z paměti i všechny minulé záchvěvy.

„Mluv jasně. Kápní božskou,“ připojil se tatínek.

„Jaký jo? Jaký ne? Pověz pravdu!“

„Vždyť mluvím jasně!“ kličkoval Pepan.

„Já čuju nepravost! Já zavolám tomu Žoržovi, tomu tvýmu spolužákovi! Já to z něho dostanu! Řekni mi číslo!“

Maminka se naklonila vpřed a přes zaťaté zuby procedila: „Ty si ten život představuješ jako Hurvínek válku.“

Představovat si něco jako Hurvínek válku patřilo k nepochopitelným úsvolím, spojením a zvoláním, jež pocházela jakoby z jiného světa a věku: „Seš zelenej jak sedma! To si pleteš s Radeckým! Ježkovy voči! Jen cikán potřebuje svědka! Máš v zadku voje? Nemáš pámbíčka doma, co? Máš to dneska hloupým navrch? Nedělej votočenýho! Známe svý papnhajmský.“ Anebo zas: „Naštouchni se. Pošmák sis? Ty muj pišišvůrku kne-dlíkovéj. Ty moje cácoro.“ To poslední patřívало Hance. „Ty seš takovej muj cvikejř, víš to? Jsi šťastnej jak blecha, co?“

Vítkovi vytanula vzpomínka na dávné náhlé procitnutí, snad ještě ve starém bytě, na to, jak zíral do tmy. Nechápatě a v obavách naslouchal hlasům z kuchyně, stejně rozjitřeným jako teď. Jak byl tehdy malý! Vylezl z postýlky se sítí a putoval za světýlkem v klíčové dírce. Stiskl kliku a...

Někdo ji z druhé strany držel.

Co čekal?

Ví přece, že tohle místo v paměti je zamčené.

Pustil se jinudy.

Když přišel na svět, Pepan byl školák a Hanka skoro školačka. Společensví, jež spolu s maminkou a tatínkem tvořili, mělo za sebou své malé dějiny. V čase, kdy si Vítek začal uvědomovat, co a kdo je kolem něho a kde se ocitl, všechny karty byly dávno rozdány, zvyklosti ustáleny a pravidla vymezena. Sám na jejich utváření neměl vliv. Musel porozumět těm hotovým. Oba sourozenci mu přitom neustále dávali najevo, jaký je nevědomec.

„Byls v zoo? Nebyl. Byls už někdy v divadle? Nebyl. Byls v kině? Taky ne. Dostals někdy pořádně na zadek? Nedostal.“

S přezíravými úsměšky vypravovali o památných událostech z dob, kdy Vítek pobýval v peřince nebo na houbách – o dovolené v Krkonoších, svatbě strýce a tety. Ach, ti sladcí indiánci a kremrole, hódně, kolik člověk snědl.

„A jednu, Hanko, vzpomínáš, jak sme ztratili maminku?“

Výlet za Prahu dopadl špatně, rodiče se při hledání hub možná špatně domluvili, a maminka najednou nikde.

„Kde je maminka? Kde je? Maminkó! Maminkóóó!“

„Copak nevíte, že v lese se nemá křičet?“

Vrátili se domů bez ní, plačky. Přijela pozdě v noci s ulomeným podpatkem a otačenýma nohama.

Nebýt Hanky, Vítek by se ze své temné nevědomosti nikdy nevyhrabal.

„Ukážu ti něco, ale nesmíš to říct,“ zašeptala.

„Slibuju.“

„Našla sem dopisy, co si naši posílali dřív. Pod.“

S bušícím srdcem šel za Hankou do ložnice. Jak se mohla opovážit? Jistota jejího konání prozrazovala, že badatelskou výpravu nepodniká poprvé.

„Tady, koukni.“

Vítkovi na dopisech nepřípadalo nic zajímavého, i když si nedovedl představit mladého tatínka, jak na maminku čeká a myslí a říká jí roztomilosti. Hanka v jeho krátkých psaníčkách viděla něco nesmírně závažného.

„Píše, že maminku miluje. To ale není všechno, sou tam dopisy ještě od někoho. Ten taky píše, že ji miluje.“

„Co?“

„Ty dopisy sou starší než tatínkovy. Asi se pak zamilovala víc do tatínka, nebo si ten první našel jinou, nebo umřel.“

Slova jako miluje a zamilovala se zněla ve spojitosti s rodiči a jejich každodenností nepřiměřeně. Jejich vlažná uvítací políbení, ospalá nedělní něha, mrzutost, hádky, jimž Vítek nerozuměl, unavená maminka povlávající bytem v růžovém kombiné, tatínek štepující ponožku, kdepak, slovo milovat k něčemu takovému nesedělo. Vítek si je kdovíproč spojoval se vzpomínkou na dávnou rodinnou dovolenou kdesi na horách. V hotelu tehdy spali natěsnaní v pokoji se dvěma přistýlkami. Bylo takové dusno, že nemohli dýchat. Okno museli stále nechávat dokorán. Pozdě v noci se ozvaly zvuky zvenčí. Kamínky udeřily na sousední okno, tam, kde lehávaly servírky. Jeden kamínek netrefil, vlétl do pokoje a přistál na tatínkově dece. Venku se kdosi bujaře smál.

„No ták, holkýyy!“

Holky v okně zřejmě daly hlavy dohromady. Chichot. Trvalo to hezkou chvíli. Z rodičovské postele syknutí. Prudký pohyb, mamince sužované nespavostí povolily nervy. Třemi kroky byla u okna.

„Já na vás zavolám policajty!“ zahrozila do tmy.

Tatínkovou vášní byly matematické rébusy. Neměl smysl pro hezké věci, a kdyby maminka nepřivezla z endéer silonové záclony a do oken věšela ty staré háčkované nebo třeba jen kus hadru, ani by si toho nevšiml. Potřebovala krásu! A když chtěla žít v jakžtakž estetickém prostředí, musela se starat sama.

Z města kupříkladu pracně dovlekla balík.

„Co to má být?“

„Taková políčka. Přibiješ mně ji, že jo?“

Polička měla čtyři patra. Na první přišel bulharský keramický servis, na druhé broušená váza, skleněný pohár a pokojový teploměr vlepený do malého kormidelního kola a kotvy z jakoby zlaté umělé hmoty. Poodstoupila, kormidelní kolo postavila na místo poháru a pohár na místo kola. Teď to bylo ono. Na další patro přišly stojací hodiny a porcelánové hrníčky s pozlaceným vnitřkem a na poslední ozdobné květináče a soška umývající se dívky.

O něco později dodávka dopravila bednu.

„Co je zas tohle?“

„Regálek.“

V regálku se zasklenými dvířky pak stály broušené štamprdičky na červené noze, kamenná růže z Karlových Varů, porcelánový servis, miniaturní plastika Afrodité.

Lampičky s různě tvarovanými a barevnými stínidly, taburetky a podstavce postupně zaplňovaly místnosti, stěny a kouty. Pepan a Vítek měli v pokoji tepané měděné talíře, na knihovně vázu s řeckým atletem, na válendách ozdobné polštáře, v koutě vysokou kameninovou vázu, v níž suché kytice orobinců jednou vystřídal trs bodláků a podruhé zlaté obilí či větvička trnky, a na psacím stole misku z plexiskla s gumovými jablky, hruškami a pomeranči.

Hančin pokoj zdobily tácy a mísy nejrůznějších tvarů a typů, vysoustruhované ze dřeva, kovové a dřevěné svícny s ozdobnými svíci, které nikdy nezapalovali, samorosty a závěsné talíře z porcelánu i plechu. Ženské akty, panorama Prahy a výjev z egyptské mytologie.

„Nemám ráda, když sou zdi holý. Děsí mě prázdno,“ pravila maminka.

Jak udělat hezký domov, když si nikdo ničeho neváží, každý se vším tříská, děti hamtají na nová křesla?

„Nehamtejte!“

Ale to jako by mluvil do dubu.

Už jako malíncí nechávali na leštěném nábytku nesmyitelné packy.

„Pod, něco ti ukážu, ale nesmíš to prozradit.“

„Ne, slibuju.“

Hanka tentokrát otevřela Pepanovu skříňku. Zdvihla sloupek sešitů a vysoukala přebal z tvrdého papíru. Zase dopisy.

„Představ si, on všechno píše přes kopírák. Má takovej archív. Tady píše nějaký holce, že by ji chtěl svlíkat a mít nahou. Nahou! Víš, co by se stalo, kdyby to tatínek nebo maminka četli?“

Lepší bylo nic nevědět, protože Pepanovo tajemství skličovalo a tížilo. Slovo nahý nebo nahá znělo čímsi znepokojivým, zapovězeným. Jak uvolněně a bezstarostně! Člověku jsou čtyři roky a cítí na kůži větrík, slunce a suchou trávu, jak píchá. A jak trýznivě! Připomínalo sen, v němž se Vítek ocitl nahý mezi oblečenými lidmi a neměl, kam by se schoval. A jak slastně! Jako v té chvíli, kdy Vítek nedopatřením vešel do koupelny, zrovna když maminka vylézala z vany. Vyjekla a zakryla si tělo ručníkem.

Nebýt Hanky, Vítek by možná vždycky věřil, že všechno je tak, jak to vypadá, a že za závěsy, pod tapetami, za věcmi, za dvířky skříňek či v šuplatech není nic zvláštního.

„Pod, šprčku, něco ti ukážu, ale přísahěj, že to nikdy nikomu neřekneš! Příkladně!“ naléhal Pepan.

„Přísahám!!!“

Otevřel knihovnu a vyndal pár svazků z první řady. Sáhl dozadu, cosi nahmatal, velký tlustý atlas. Listoval, až došel na rozkládací stránky s barevnými vyobrazeními. Postava muže a postava ženy, rozříznuté podélně od hlavy k patě.

„Teď dávej pozor!“

„Toto,“ pravil káravě Pepan, zabořuje ukazovák do mužova údu, „se strčí sem.“

Přesunul ukazovák dolů do ženy.

„Vyjde semeno! Tady se spojí s vajíčkem. Tak vznikne dítě. I tys tak vznikl! Nejdřív seš jako hrášek, pomalu rosteš. To je celý.“

Pepanovi se trásly ruce, ale už to bylo venku. Vesele se zasmál. A svrátil čelo a pohrozil: „Jestli to vykecáš...“ a nastrčil Vítkovi pod nos zařatou pěst.

„Čuchni! Tahle smrdí nemocníci a tahle hřbitovem! Dobře ti radím, nezapomeň, žeš přísahal!“

Záhad, jež Vítek nechápal, tím ovšem nebylo. Jak se kupřikladu stane, že ono zrnko – vždyť semeno musí být zrnko, snad je to malá žlutá kulička jako semínko hořčice, a snad ještě menší, nepatrná, černá jako zrnko máku – se z muže vysype právě ve chvíli, kdy... tohle je zastrčené tam? Jak to, že lidé tak přísní jako maminka a tatínek...?

Co se vůbec Pepan s Hankou vytahují? Copak taky nepřistoupili do probíhajícího příběhu? Maminka s tatínkem si žili svoje dějiny už před nimi. Ty jejich dopisy! Měli dokonce své příběhy ještě dřív, než se poznali. Někdy u večere hovořívají o válce, nouzi a potravinách na lístky. Jediná sladkost byla cosi odporného z řepy. Předtím prý ovšem existovala mejdlíčka a fialkové cukroví. Dávno.

Vítek znovu vidí, že je ve světelném kruhu, maminka právě s povzdechem pokládá sluchátko.

„Pořád obsazovací tón. Dals nám vůbec na toho chlapce správný číslo?“

Pepan pokrčil rameny.

„Jestlis lhal!“

„Nelhal.“

Maminčinou tváří to cuklo, projela jí bolest, snad na okamžik pocítila, že snaha uchránit Pepana od nepravosti a sebe od hanby vyjde vniveč. Všecko je marné.

A Vítek stále ještě neví, co se stalo, nevědomec jeden.

A pak... co se to proboha...? Děj se zastavil!

Obličej u stolu jsou pojednou nehybné jako obličej dvořanů v okamžiku, kdy se Šípková Růženka píchla o trn. Tatínek má na hlavě zatím docela neznatelnou pleš. Hladké a plné tváře. Nad nosem první vrásku. Nos je bambulovitý, jakoby selský. Maminka má silné rty se stopami rudé rtěnky a ostražitě černé oči. Řetízek s přívěskem ve tvaru slzy, na ruce prsteny. Nápadné mateřské znaménko. Na co tak úporně myslí copatá, veselá, kamarádká Hanka? A Pepan s frajerskými kotletami a patkou, s uhýbavým pohledem, s nepřítomným blaženým úsměvem, jehož levá polovina přechází do pokřivené grimasy?

Co je to za obličej? Laskavé? Přísné? Veselé? Odvážné? Ustrašené?

Vítek se v obličejích nenaučil číst.

Nechce v nich číst.

Jsou to milované, nejbližší obličej. Nyní bledé, zakleté a nehybné, zřetelné a jasné ve světle velikého lustru nad stolem s omyvatelným květovaným ubrusem.